

jelEsély
Jelnyelvi szótár
használati útmutató

2015
TÁMOP 5.4.6/B-13/1-2013-0001

Tartalomjegyzék

- 1. Szótár leírása, funkciói..... - 1 -***
- 2. Szótár használata..... - 2 -***
- 3. A keresőpanelen a magyar nyelvi oldalról történő keresés és beviteli lehetőségei:.. - 2 -***
- 4. A keresőpanelen a jelnyelvi oldalról történő keresés és beviteli lehetőségei:..... - 4 -***

1. Szótár leírása, funkciói

A JelEsély jelnyelvi szótára kétirányú kereshetőségen alapuló kétnyelvű, webes felületű szótár:

- magyarról – jelnyelvre
- jelnyelvről – magyarra.

Magyar nyelvről elérhető keresési lehetőségek:

- szóalapú
- adatbázis alapú (ez piktogram kiválasztása kötelező meghatározás a kereséshez)
- szófaj alapú
- témakör alapú
- leírás alapú
- ABC kezdőbetűi alapján

Egyéb keresési beállításokra is lehetőség van, melyek:

- ☐ Lista megjelenítés (videók nélkül).
- ☐ Lista megjelenítése (csak a szócikk és a videó)
- ☐ Keresés rész szavakra is.
- ☐ Keresés a leírásban is.
- ☐ Keresés példamondatban is.

Jelnyelv oldaláról elérhető keresési lehetőségek, egyfajta piktogramok csoportjainak választási lehetőségein alapul, melyek a következők lehetnek:

- adatbázis alapú (ez piktogram kiválasztása kötelező meghatározás a kereséshez)
- kézformák alapján, mely lehet fő vagy al kézforma vagy ezek kombinációja
- kivitelezési hely alapú
- jeltípus alapú
- mozgás típus alapú
- mozgás irány alapú
- jelnyelvi változat területi változat alapján

A piktogramok elnevezésének megjelenítése a keresőpanelon úgy történik, hogy egérmutatót a piktogram fölé kell húzni, majd automatikusan megjelenik az adott piktogram meghatározása. A szótárban történő keresés a fentebb felsorolt magyar nyelvi lehetőségek, jelnyelvi lehetőségek vagy ezen lehetőségek kombinációja alapján is működik, amelyre a szótár keresőpanelje ad lehetőséget.

2. Szótár használata

Kereső panel:

a) ábra

3. A keresőpanelen a **magyar** nyelvi oldalról történő keresés és beviteli lehetőségei:

b) ábra

Az adatbázis kiválasztása, mely a piktogramra való rákattintással történik, A piktogram körül megjelenő zöld keret jelzi, hogy melyik a kiválasztott / kiválasztottak, mely paraméterek alapján a későbbiekben a keresés lefut. Az adatbázis választás minden keresés meghatározáshoz kötelező.

The screenshot shows a search interface titled "KERESÉS". It features a text input field with the placeholder "szó bevitelének helye..." and a green "KERESÉS" button. Below the input field, there are two dropdown menus: "Szófaj meghatározás:" with the placeholder "szófaj kiválasztása..." and "Témakör meghatározás:" with the placeholder "témakör kiválasztása...".

c) ábra

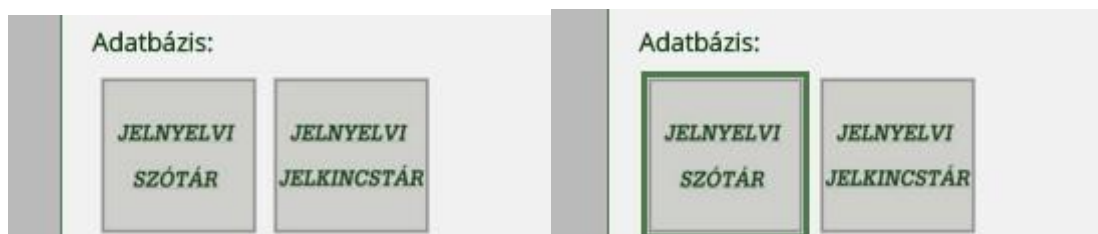
The screenshot shows the "Keresési beállítások" (Search settings) section. It contains five checkboxes for search options: "Lista megjelenítés (videók nélkül).", "Lista megjelenítése (csak a szócikk és a videó)", "Keresés rész szavakra is.", "Keresés a leírásban is.", and "Keresés példamondatban is.". Below these, there is a section titled "Keresés kezdőbetűként:" followed by a list of Hungarian characters and their combinations: A Á B C Cs D Dz Dzs E É F G Gy H I Í J K L Ly M N Ny O Ó Ő Ű P R S Sz T Ty U Ú Ü Ű V Z Zs.

d) ábra

A beírt illetve kiválasztott paraméterek után a keresés gombra való kattintással indul meg a keresés a szótárban, ami a kereső panelen meghatározott opciók függvényében kerül megjelenítésre (találat/találatok). A keresés lefuttatása után a kereső panelen megjelenik a kiválasztott opciók alapján, a találatok darabszáma is.

4. A keresőpanelen a **jelnyelvi** oldalról történő keresés és beviteli lehetőségei:

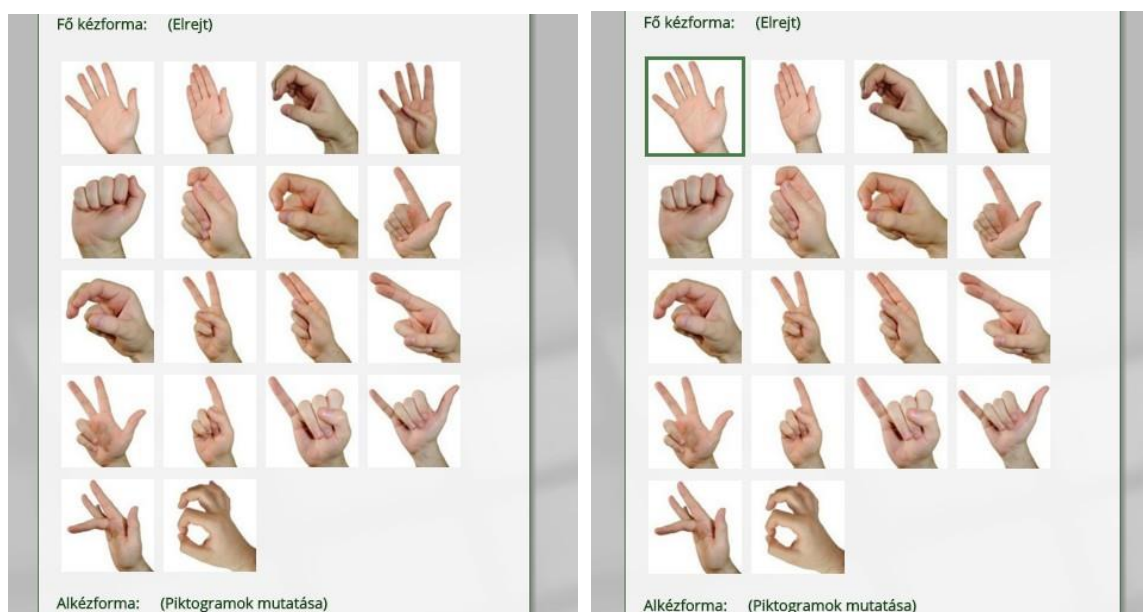
Adatbázis választás

e) ábra

Az adatbázis kiválasztása, mely a piktogramra való rákattintással történik. A piktogram körül megjelenő zöld keret jelzi, hogy melyek a kiválasztottak, így a kijelölt piktogram vagy piktogramok alapján a későbbiekben a keresés lefuttatható. Az adatbázis választás minden keresés meghatározáshoz kötelező.

Kézforma választás

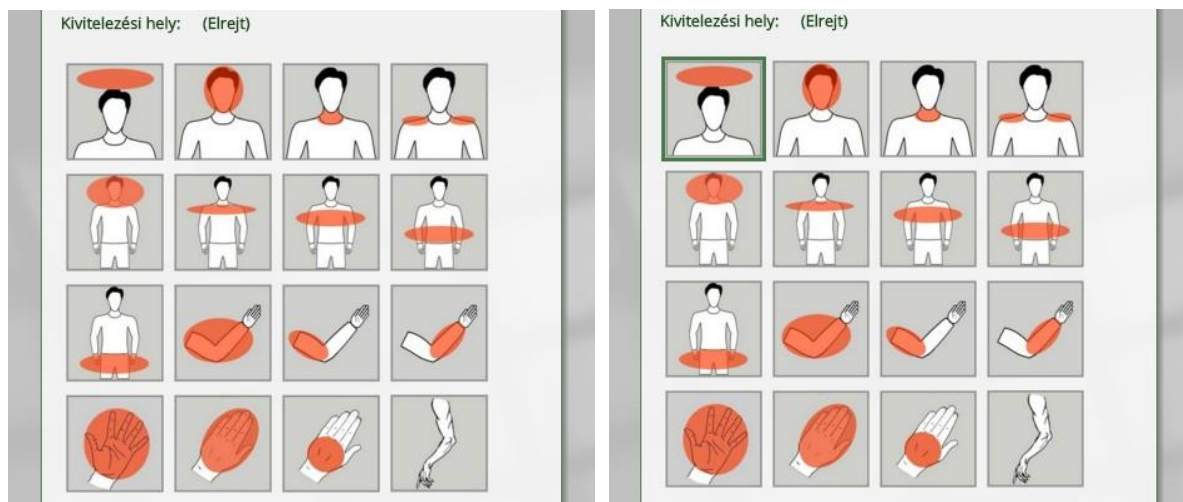

f) ábra

A kézformák (lehetnek fő vagy al kézformák vagy ezek kombinációi) kiválasztása, mely a kereső panelen „Fő kézforma” és/vagy „Alkézforma” mellett „(Piktogramok mutatása)” feliratra kattintás során jelennek meg. Ezek után a megjelenő piktogramok közül újabb rákattintással lehet kiválasztani mely kézformák alapján szeretnénk keresni. A piktogram körül megjelenő zöld keret jelzi, hogy melyek a kiválasztottak, így a kijelölt piktogram vagy piktogramok alapján a későbbiekben a keresés lefuttatható.

Amennyiben a lenyíló piktogramok közül nem akarunk kiválasztani úgy az „(Elrejt)” feliratra való kattintással a piktogramok eltűnnek.

Kivitelezési hely választás

g) ábra

A kivitelezési hely / helyek kiválasztása, mely a kereső panelen „Kivitelezési hely” melletti „(Piktogramok mutatása)” feliratra kattintás során jelennek meg. Ezek után a megjelenő piktogramok közül újabb rákattintással lehet kiválasztani mely piktogramok alapján szeretnénk keresni. A piktogram körül megjelenő zöld keret jelzi, hogy melyek a kiválasztottak, így a kijelölt piktogram vagy piktogramok alapján a későbbiekben a keresés lefuttatható.

Amennyiben a lenyíló piktogramok közül nem akarunk kiválasztani úgy az „(Elrejt)” feliratra való kattintással a piktogramok eltűnnek.

Jel típus választás

h) ábra

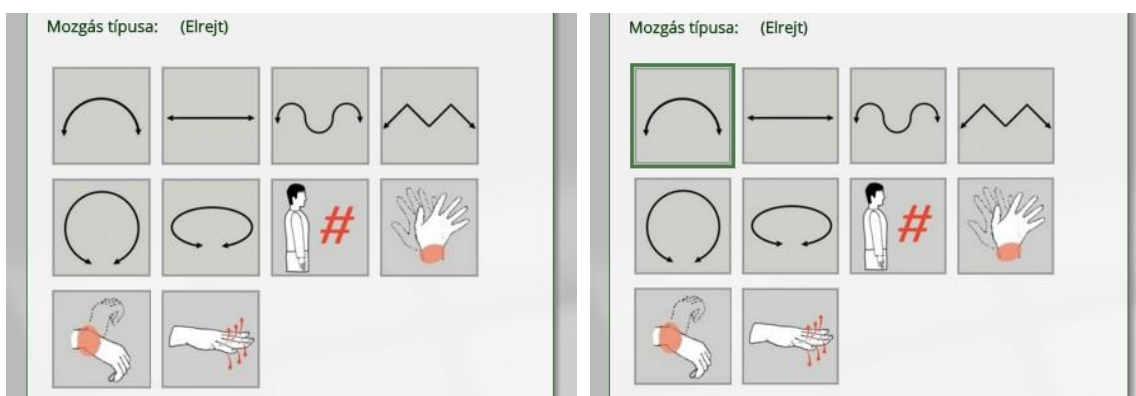
A jel típusának kiválasztása, mely a kereső panelen „A jel típusa” melletti „(Piktogramok mutatása)” feliratra kattintás során jelennek meg. Ezek után a megjelenő piktogramok közül

újabb rákattintással lehet kiválasztani mely piktoqramok alapján szeretnénk keresni. A piktoqram körül megjelenő zöld keret jelzi, hogy melyek a kiválasztottak, így a kijelölt piktoqram vagy piktoqramok alapján a későbbiekben a keresés lefuttatható.

Amennyiben a lenyíló piktoqramok közül nem akarunk kiválasztani úgy az „(Elrejt)” feliratra való kattintással a piktoqramok eltűnnek.

Mozgás típus választás

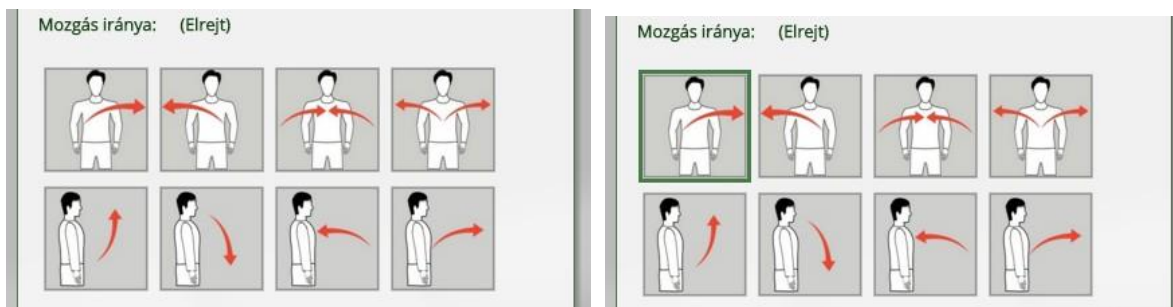

i) ábra

A mozgás típusának kiválasztása, mely a kereső panelen „A mozgás típusa” melletti „(Piktoqramok mutatása)” feliratra kattintás során jelennek meg. Ezek után a megjelenő piktoqramok közül újabb rákattintással lehet kiválasztani mely piktoqramok alapján szeretnénk keresni. A piktoqram körül megjelenő zöld keret jelzi, hogy melyek a kiválasztottak, így a kijelölt piktoqram vagy piktoqramok alapján a későbbiekben a keresés lefuttatható.

Amennyiben a lenyíló piktoqramok közül nem akarunk kiválasztani úgy az „(Elrejt)” feliratra való kattintással a piktoqramok eltűnnek.

Mozgás irány választás

j) ábra

A mozgás irányának kiválasztása, mely a kereső panelen „A mozgás iránya” melletti „(Piktogramok mutatása)” felíratra kattintás során jelennek meg. Ezek után a megjelenő piktogramok közül újabb rákattintással lehet kiválasztani mely piktogramok alapján szeretnénk keresni. A piktogram körül megjelenő zöld keret jelzi, hogy melyek a kiválasztottak, így a kijelölt piktogram vagy piktogramok alapján a későbbiekben a keresés lefuttatható.

Amennyiben a lenyíló piktogramok közül nem akarunk kiválasztani úgy az „(Elrejt)” felíratra való kattintással a piktogramok eltűnnek.

Jelnyelvi változat terület szerinti választás

k) ábra

A Jelnyelvi változat terület szerinti kiválasztása, mely a kereső panelen „Jelnyelvi változat terület szerinti” melletti „(Piktogramok mutatása)” felíratra kattintás során jelennek meg. Ezek után a megjelenő piktogramok közül újabb rákattintással lehet kiválasztani mely piktogramok alapján szeretnénk keresni. A piktogram körül megjelenő zöld keret jelzi, hogy melyek a kiválasztottak, így a kijelölt piktogram vagy piktogramok alapján a későbbiekben a keresés lefuttatható.

Amennyiben a lenyíló piktogramok közül nem akarunk kiválasztani úgy az „(Elrejt)” felíratra való kattintással a piktogramok eltűnnek.

Amennyiben keresőpanelen bármely kijelölt piktogramnál meg szeretnénk szüntetni a kijelölést, úgy a kijelölt piktogramra való ismételt rákattintással a kijelölés megszüntethető és a zöld keret a piktogram körül eltűnik így a későbbiekben lefuttatható keresésnél a szótár ezt piktogramot mint keresési meghatározás figyelmen kívül hagyja.

Szótári találatok leírása

A jelnyelvi vagy magyar nyelvi meghatározások alapján történő keresés során megjelenő találatok a következőket tartalmazhatják:

- *szó*
- *videó a jelről*
- *szófaja*
- *példa mondat*
- *leírás 1*
- *leírás 2*
- *fő kézformája:*
- *alkézformája:*
- *kivitelezési helye*
- *jel típusa*
- *mozgás típusa:*
- *mozgás iránya*
- *jelnyelvi változat területe*

(egy-egy találat más-más megjelenített információt tartalmazhat, ez attól függ, hogy a szótár admin felületén az adminisztrátorok / feltöltők mennyi információt kapcsoltak illetve engedélyeztek egy-egy adott szóhoz / jelhez)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
NYELVTUDOMÁNYI INTÉZET

SZÓTÁR / JELKINCSTÁR

BELÉPÉS

+ / -

KERESÉS

Találatok száma: 2

KERESÉS

Szófaj meghatározás:

Témakör meghatározás:

Adatbázis:

JELNYELVI
SZÓTÁR

JELNYELVI
JELKINCSTÁR

Fő kézforma: (Piktogramok mutatása)

Alkézfforma: (Piktogramok mutatása)

Kivitelezési hely: (Piktogramok mutatása)

A jel típusa: (Piktogramok mutatása)

Mozgás típusa: (Piktogramok mutatása)

Mozgás iránya: (Piktogramok mutatása)

Jelnyelvi változat terület szerint: (Piktogramok mutatása)

Keresési beállítások

☐ Lista megjelenítés (videók nélkül).

☐ Lista megjelenítése (csak a szócikk és a videó)

☐ Keresés rész szavakra is.

☐ Keresés a leírásban is.

☐ Keresés példamondatban is.

Keresés kezdőbetűként:

A Á B C Cs D Dz Dzs E É F G Gy H I Í J K
L Ly M N Ny O Ó Ö Ő P R S Sz T Ty U Ú
Ü Ű V Z Zs

Segítség: Használati útmutató

SZÓ

Szófaj meghatározás

főnév

Példa mondat

A "szó" jel egyik debreceni változata.

Leírás 1

Témakör: nyelvten és irodalom

Leírás 2

I. Definíció:
-Nyelvi egység, amely jelentéssel bír. Lehet egyszerű és összetett. A szó szerkezete: szótó (tövek) + toldalék(ok). Szerkezet szerint lehet: toldalék nélküli tövő vagy toldalékos szó.

forrás:
Kugler Nóra – Tolcsvai Gábor 2000. Nyelvi fogalmak kasszótára. Korona Kiadó. 234.

II. Definíció:
-A nyelv meghatározott hangalakú és jelentésű, viszonylag önálló egysége.

Adatbázis:

JELNYELVI
SZÓTÁR

1) ábra

Alkézfforma:

Kivitelezési hely:

A jel típusa:

Mozgás típusa:

Mozgás iránya:

Jelnyelvi változat terület szerint:

DEBRECENI

Cím: 1068 Budapest VI., Benczúr u. 33. Postacím: 1394 Budapest, Pf. 360 Tel: +36-1-321-4830 Fax: +36-1-322-9297 Web: www.jelesely.hu E-mail: info@jelesely.hu

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

- 9 -